Beslutsunderlag

Styrelsen 260617

Telefon: 031 64 73 95

Diarienummer: 2025-00189

Mejladress: jennie.falth@gryaab.se

Handläggare: Jennie Fälth

Investeringsbeslut – Delprojekt inom program Nya Rya – byggnation AGS Demo

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

Styrelsen godkänner investering av delprojekt inom program Nya Rya, byggnation av AGS-Demo, enligt beskrivning i beslutsunderlaget, till en kostnad av högst 80 miljoner kronor.

Sammanfattning

AGS-demo är ett delprojekt i program Nya Rya. Ärendet avser byggnation av demoanläggningen och investeringskostnaden för byggnation är bedömd till högst 80 miljoner kronor.

Reningstekniken aerobt granulärt slam (AGS) eller likvärdig är den processlösning som bedömts som bästa möjliga teknik för ny fullskalig reningsanläggning inom Nya Rya. För att kunna testa och optimera tekniken på Ryaverket och för att personalen ska kunna lära sig att hantera den ska en demoanläggning installeras på Ryaverket. Det ska ske genom att konvertera två befintliga zoner i efterdenitrifikationen på Ryaverket med reningstekniken.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Delprojektet syftar till att identifiera och åtgärda oförutsedda risker gällande exempelvis design och dimensioneringsfrågor inför byggnationen av ny fullskalig reningsanläggning inom Nya Rya där en betydligt större anläggning med

reningstekniken planeras. I samband med delprojektet kan Gryaab identifiera och åtgärda oförutsedda risker med implementering av den nya tekniken i befintligt styr- och övervakningssystem. En mycket viktig del i projektet är utbildning av Gryaabs personal. Demoanläggningen bidrar också med att optimera processen så att förbrukning av energi och kemikalier kan minimeras, samt att utreda vilken typ av uppstartsstrategi som är lämplig för att AGS-processen på ny fullskalig reningsanläggning inom Nya Rya ska kunna startas upp så effektivt som möjligt.

Nödvändiga kostnader

Investeringen bedöms som nödvändig för att uppnå inriktningarna med projektprogram Nya Rya som i sin tur bedömts nödvändiga för att kunna möta förväntade reningskrav och prognosticerad befolkningsmängd i Gryaabs delägarkommuner. Kostnaden är därför nödvändig enligt lagen om allmänna vattentjänster.

Bedömning ur ekologisk dimension

Att installera en demoanläggning ger möjlighet att optimera uppstarten av anläggningen med reningstekniken som byggs för ny fullskalig reningsanläggning inom Nya Rya, så att reningen kommer i gång snabbare vilket bidrar till lägre utsläpp. Med erfarenhet av hur processen optimeras kan genomförandet av ny fullskalig reningsanläggning inom Nya Rya avseende resurser och utsläpp till luft och vatten förbättras.

Bedömning ur social dimension

Delprojektet ska leda till optimering av instrumentering och underhåll inför byggnationen av Nya Rya vilket kommer ge möjlighet till bra planering av drift och underhållet i Nya Rya.

Delprojektet syftar också att ge Gryaabs anställda god kunskap om och att känna sig trygga med reningstekniken och dess process.

Ärendet

I föreliggande ärende lämnas förslag på att godkänna investering av byggnationen av AGS-demoanläggningen i sin helhet. Investeringen är en del av program Nya Rya, som innebär en utökning av kapaciteten på Ryaverket.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Gryaabs nuvarande miljötillstånd är tidsbegränsat till och med år 2036 och innehåller villkor på att bolaget ska utreda och ta fram en handlingsplan för hur Ryaverket ska anpassas för att i framtiden klara skärpta krav. Tillståndsgivaren har i miljötillståndet angivit att ett större reningsverk borde klara reningskrav som är betydligt högre än de krav Gryaab har idag. Som framgick redan i miljötillståndsprocessen visar Gryaabs samlade utredningar och erfarenhet av verket att för att nå sådana utsläppshalter måste avloppsreningsverkets kapacitet ökas utöver vad som är möjligt inom verkets nuvarande område.

Förutom en förväntan om strängare utsläppskrav har befolkningen i Gryaabs delägarkommuner ökat. Delägarkommunerna ska kunna bygga nya bostäder och öka infrastrukturen för att kunna möta den växande befolkningen.

Projekt Nya Rya avser det sammantagna projektet med att bygga ut och komplettera Gryaabs anläggning så att bolaget klarar att uppnå kommande miljötillståndskrav och ökad belastning. Styrelsen fattade i maj 2022 beslut om inriktning och finansieringsmodell för Projekt Nya Rya. Gryaabs åtta ägarkommuner har tagit ställning till beslutet och tillstyrkt det.

Projektprogram Nya Rya har pågått i förstudiefas under 2020 till 2024. 2025 övergick projektet till investeringsfas och i samband med detta kontrakterades generalentreprenören NCC. Då skulle entreprenaden bedrivas som en totalentreprenad i samverkan. Detta avtal bröts hösten 2025 och nytt beslut togs om att genomföra projektet AGS-demon som en genomförandeentreprenad och Gryaab övertog projekteringen. Projekteringen börjar bli klar och det är dags för projektet att gå in i nästa fas att genomföra byggnationen.

Delprojekt inom Nya Rya – AGS Demo

Reningstekniken aerobt granulärt slam (AGS) eller likvärdig är den processlösning som bedömts som bästa möjliga teknik för Nya Rya. För att kunna testa och optimera tekniken på Ryaverket och för att personalen ska kunna lära sig att hantera den ska en demoanläggning byggas på Ryaverket. Det ska ske genom att konvertera två befintliga zoner i efterdenitrifikationen på Ryaverket med reningstekniken samt

att det ska byggas en byggnad för förbehandling och bodar för kemikaliehantering och analysinstrument.

Investeringskostnad

Investeringskostnaden är en del av projektprogram Nya Rya. Utifrån de kalkyler som tagits fram under projekteringen samt sammanställning av behovet av interna och externa resurser har en budget tagits fram.

Investeringskostnaden för byggnation av AGS Demo är bedömd till högst 80 miljoner kronor. Investeringen har tagits upp i Gryaabs långtidsprognos. Denna kostnad bedöms täcka byggnationen av AGS-demon.

Efter byggnationen tillkommer kostnader för ett års provdrift samt avslut av projektet, som inte ingår i detta investeringsbeslut. Den kostnaden går inte att uppskatta i dagsläget då det fortfarande pågår utredningar kring vilka försök som ska utföras under provdriften.

Effektmål

Ekonomisk aspekt	Projektet ska identifiera och åtgärda oförutsedda risker gällande exempelvis design och dimensioneringsfrågor inför byggnationen av ny fullskalig reningsanläggning inom Nya Rya. Identifiera och åtgärda oförutsedda risker med implementering av programvara för AGS-demon i Gryaabs styrsystem Demoanläggningen bidrar med att optimera processen så att förbrukning av energi och kemikalier kan minimeras. Även behovet av instrument kommer att omfattas.
Ekologisk aspekt	Projektet ska även möjliggöra optimering av uppstarten av ny fullskalig reningsanläggning inom Nya Rya så att reningen kommer i gång så fort som möjligt.

	Skaffa erfarenhet av hur processen kan optimeras med avseende på resurser och utsläpp till luft och vatten inför uppstart av ny fullskalig reningsanläggning inom Nya Rya.
Social aspekt	Projektet ska leda till optimering av instrumentering och underhåll inför byggnationen av Nya Rya vilket kommer ge möjlighet till bra planering av drift och underhållet i Nya Rya. Gryaabs anställda får god kunskap om och är trygg med AGS-processen.

Tidplan

Detaljprojekteringen kommer att avslutas under juni/juli 2026 med upphandling av entreprenörer under sommaren och början av hösten 2026. Planerad start av byggnationen är oktober 2026 med färdigställande under Q2 2027.

För att underlätta entreprenaden och hålla tidplanen kommer Gryaab själva göra en del arbeten under försommar och höst 2026.

Tidplanen har förskjutits med 6-9 månader jämfört med den som togs fram initialt och orsaken till detta är avbrottet med NCC som gjort att nystart med projektörer krävts och att vi har ett helt nytt upphandlingsförfarande som tar betydligt längre tid och kräver mer resurser.

Ekonomi

Investeringskostnaden för projektet som helhet är bedömd till högst 80 miljoner kronor. Investeringskostnaden har varit upptagen i Gryaabs långtidsprognos.

Budget inklusive 20% oförutsett	70 000 000
Riskreserv	10 000 000
Totalt	**80 000 000**

I kalkyler har bedömningen gjorts att det krävs en relativt stor summa för oförutsedda utgifter då detta beslut tas i ett relativt tidigt skede för att hålla tidplanen. Det är viktigt att AGS-demon blir klar tid så att vi kan dra nytta av den inför projekteringen av ny reningsanläggning inom Nya Rya. Det finns även många osäkerheter kring åtgärder i befintliga anläggningsdelar som inte är helt klarlagda.

Projektet bygger en demoanläggning som i sig innebär en relativt stor risk att behov av ändringar uppstår. Dessutom görs i projektet ändringsarbeten i befintlig anläggning. Därför görs bedömningen att det är lämpligt med en riskreserv, som VD har mandat över, i den budgeterade investeringskostnaden.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Ärendet avser ett investeringsbeslut på högst 80 miljoner kronor. Investeringen är en del av projektprogram Nya Rya.

Styrelsen fattade i maj 2022 beslut om inriktning och finansieringsmodell för Projekt Nya Rya. Beslutet bedömdes vara av principiell beskaffenhet. Gryaabs åtta ägarkommuner har tagit ställning till beslutet och tillstyrkt det. Genom att Gryaabs ägarkommuner tillstyrkt beslutet ges styrelsen möjlighet att fatta beslut inom ramen för inriktningsbeslutet.

Byggnationen av AGS-demo är en förutsättning för att kunna uppnå de inriktningar som beskrivs i inriktningsbeslutet. Mot den bakgrunden och med hänsyn till nivån på investeringskostnaden bedöms ärendet inte vara av principiell beskaffenhet.

Bedömningen har gjorts med utgångspunkt i vad som står angivet om frågor av principiell beskaffenhet i Gryaabs ägardirektiv, Göteborgs Stadshus AB:s anvisningar för ärendeberedning och Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

Bolagets bedömning

Delprojekt AGS-demo syftar till att identifiera och åtgärda oförutsedda risker gällande exempelvis design och dimensioneringsfrågor inför byggnationen av ny fullskalig reningsanläggning inom Nya Rya där en betydligt större anläggning med reningstekniken planeras. Demoanläggningen bidrar också med att optimera processen så att förbrukning av energi och kemikalier kan minimeras. Delprojektet

syftar även till att personalen ska lära sig hantera tekniken och processen vilket kommer leda till en snabbare och tryggare uppstart av ny fullskalig reningsanläggning inom Nya Rya.

Investeringen bedöms som nödvändig för att uppnå inriktningarna med projektprogram Nya Rya.

Styrelsen föreslås godkänna investering och genomförande av projektering för delprojektet AGS-Demo, enligt beskrivning i beslutsunderlaget, till en kostnad av högst 80 mkr.